

приватних справ, хай буде претор; хай буде він охоронцем цивільного права». При цьому мислитель визначав закони як найбільше благо людства, а отже охорона їх є охороною такого надзвичайно цінного блага. Ідеї Цицерона отримали розвиток у працях видатних римських юристів Гая, Модестина, Павла, Папініана, Ульпіана.

Середньовіччя призвело до справжнього інтелектуально-культурного падіння європейської цивілізації порівняно із рівнем Стародавнього Риму. В повній мірі це стосується й теоретичного обґрунтування правоохоронної функції держави, розкриття її змісту. Прогрес у цьому питанні загальмувався, змінився регресом. Інтелектуальне повернення до проблем правопорядку і правоохорони відбулося вже в часи Нової історії та Просвітництва.

Одержано 12.10.2017

УДК 342.95.077.3(477)

Микола Володимирович ГОЛУБ,

доцент кафедри загальноправових

дисциплін факультету № 6

Харківського національного університету внутрішніх справ,

кандидат юридичних наук;

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-0506-3532>

ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОХОРОНИ ПУБЛІЧНОГО ПОРЯДКУ НА РІВНІ ОКРЕМИХ АДМІНІСТРАТИВНО- ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ОДИНИЦЬ

Така сфера діяльності правоохоронної системи України, як охорона публічного порядку та забезпечення публічної безпеки, є, перш за все, сукупністю заходів, направлених на дотримання прав і свобод людини, створення умов для їх практичної реалізації.

Належний рівень правопорядку як в державі в цілому, так і на рівні окремих адміністративно – територіальних одиниць, залежить від ефективності функціонування суб'єктів, головним завданням яких є саме здійснення заходів, направлених на охорону і забезпечення публічного порядку і публічної безпеки.

Стан протидії правопорушенням в такому важливому регіоні держави, як Харківська область, суттєво впливає на рівень правопорядку в Україні в цілому. Харківська область є четвертою в державі за кількістю населення, довжина кордону з РФ, який

проходить по території області, складає 315 кілометрів, а відстань до лінії розмежування становить трохи більше 100 кілометрів. Це далеко не всі чинники, які обумовлюють важливість підтримання стабільності в регіоні і публічного порядку та публічної безпеки як важливих складових цієї стабільності. Статистика стану протидії злочинності в області за 8 місяців 2017 року говорить про те, що незважаючи на зниження кількості злочинів, скоєних у громадських місцях в цілому по області, в сільських районах ми відстежуємо зростання на 28,05 %, в тому числі і на вулицях на 24,84 %. Викликає занепокоєння стан роботи по профілактиці правопорушень. Насамперед це стосується осіб, які вчинили насильство в сім'ї. Кількість перебуваючих на профілактичному обліку таких осіб у порівнянні з аналогічним періодом 2016 року зменшилась на 29,6 %. Зменшилась кількість осіб, яких було взято під адміністративний нагляд на 14,7 %. Також зменшилась кількість осіб притягнутих до кримінальної відповідальності за ст. 395 КК України на 42,7 %.

В зв'язку з наявністю вищезазначених факторів, які суттєво впливають на стан правопорядку на території регіону, необхідно всім, без виключення суб'єктам, відповідальним перед державою та суспільством за цей напрямок роботи, чітко розуміти і належним чином керуватися тими елементами правового забезпечення, тією правовою базою, яка існує на теперішній час. Це стосується всіх правових джерел незалежно від їх юридичної сили – від Конституції України до галузевих та міжгалузевих наказів та розпоряджень, а також нормативних актів органів місцевої влади та місцевого самоврядування.

Якщо розглянути перелік вищевказаних суб'єктів, ми можемо зробити висновок, що в даному випадку має місце їх розподіл на суб'єкти, повноваження яких розповсюджується на всю територію держави і суб'єкти, які здійснюють свою правоохоронну діяльність тільки на території окремої адміністративно-територіальної одиниці.

Виходячи з вищевикладеного, констатуємо, що такими суб'єктами які здійснюють заходи по охороні публічного порядку і забезпеченню публічної безпеки на рівні окремої адміністративно – територіальної одиниці є: суб'єкти, до функцій яких відноситься проведення заходів по охороні публічного порядку на всій території держави, в тому числі і на території окремої адміністративної одиниці; суб'єкти, до функцій яких відноситься проведення заходів по охороні публічного порядку тільки на окремо взятій адміністративно-територіальній одиниці.

Розглядаючи види суб'єктів, діяльність яких поширюється не тільки на окрему адміністративно – територіальну одиницю, а й на територію всієї держави, ми можемо зазначити, що такими суб'єктами є: Президент України; Кабінет Міністрів України; центральні органи виконавчої влади.

Видаючи свої укази та розпорядження Президент здійснює регулюючу та координуючу функції, що до правового регулювання охорони публічного порядку на території всієї держави і в тому числі – на території окремо визначеної адміністративно-територіальної одиниці.

Враховуючи стан оперативної обстановки в тому чи іншому регіоні держави, Президент визначає де або на якому напрямку правоохоронної діяльності акцентувати увагу, зокрема, взяти ситуацію під особистий контроль.

Що стосується Кабінету Міністрів України, то ми також розглядаємо його, як суб'єкта правового забезпечення охорони публічного порядку, повноваження якого поширюються на територію всієї держави, в тому числі і на окрему адміністративну одиницю, відзначаємо важливість прийняття цим суб'єктом нормативно-правових актів, які мають велике значення у регулюванні питань охорони публічного порядку.

Наступним суб'єктом, діяльність якого розповсюджується як на територію держави, так і на територію того чи іншого регіону є центральні органи виконавчої влади (міністерства, державні комітети, центральні органи зі спеціальним статусом, урядові комітети). Цілком зрозуміло, що провідну роль у правовому забезпеченні охорони публічного порядку на рівні окремої адміністративно-територіальної одиниці відіграють такі центральні органи виконавчої влади як: Міністерство внутрішніх справ; Національна поліція; Державна служба з надзвичайних ситуацій; Служба безпеки України; Державна прикордонна служба; Державна міграційна служба; Державна пенітенціарна служба; Міністерство оборони та інші.

Кожна з цих державних структур в процесі свого функціонування видає документи нормативного характеру, які здійснюють у відповідних напрямках правове забезпечення охорони публічного порядку на території певної адміністративно-територіальної одиниці.

Другою складовою суб'єктів, які здійснюють правове регулювання охорони публічного порядку в регіоні шляхом видання відповідних актів управління, є суб'єкти повноваження

яких розповсюджується тільки на територію окремо взятої адміністративно-територіальної одиниці.

Це такі суб'єкти, як: Рада міністрів, міністерства, республіканські комітети АРК; Місцеві державні адміністрації (обласні державні адміністрації, державні адміністрації міст Києва та Севастополя, районні державні адміністрації); територіальні підрозділи міністерств і інших ЦОВВ; адміністрації державних підприємств; органи місцевого самоврядування; громадські організації (громадські формування з охорони публічного порядку і державного кордону); окремі громадяни.

Правове регулювання охорони публічного порядку здійснюється цими уповноваженими суб'єктами через прийняття указів, постанов, розпоряджень, наказів, положень, інструкцій та інші, які діють на території регіону.

Нажаль, не всі суб'єкти, які здійснюють правове забезпечення охорони публічного порядку на рівні адміністративно-територіальної одиниці, в повній мірі забезпечують належний стан цього напрямку своєї діяльності.

Звертаємо увагу на те, що більш ніж, як за 23 роки існування цього документу, декілька раз змінилася не тільки назва служб та підрозділів, діяльність яких регулює цей документ, а й основні принципи та напрямки їх діяльності.

Виходячи з вищевикладеного, можемо зробити наступні висновки: діяльність суб'єктів держави по правовому забезпеченню функціонування сил та засобів, здійснюючих заходи по охороні публічного порядку на рівні певної адміністративно-територіальної одиниці – необхідна умова належного стану цієї роботи; ефективність цієї роботи залежить від всебічного урахування рівня суспільних відносин як в цілому у державі, так й від особливостей кожного регіону; обов'язковість взаємодії між групами суб'єктів та між суб'єктами в середині груп в процесі здійснення правового забезпечення охорони публічного порядку; забезпечення зворотного зв'язку між суб'єктами, здійснючими правове забезпечення і силами та засобами, які безпосередньо виконують функції охорони публічного порядку.

Одержано 12.10.2017

